

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

27 februarie 2015

AD nr. 2

Biroul Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege pentru completarea Legii cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală

Anexe:

1. Proiectul Legii
2. Nota informativă

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr.	44	
"27"	02	2015
Ora		

Deputați în Parlament

Polintă A. Ștef

Z. Ștef

Ștef

Ștef

Ștef

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru completarea Legii cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articolul unic. – Legea cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr.1593-XV din 26.12.2002 (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.18–19, art.57*), se completează după cum urmează:

1. **La Anexa nr. 2, pct. 3** la final se completează cu următoarea sintagmă:
și acceptă benevol să se asigure în mod individual

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ
pentru completarea Legii cu privire la mărimea, modul și termenele de
achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări sunt :

La data de 27 februarie 1998 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 1585 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală (în continuare Legea nr. 1585).

La data de 30 aprilie 1998 Legea nr. 1585 a fost publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 38-30/280.

În temeiul Legii nr. 1585, la data de 26 decembrie 2002 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 1593 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală (în continuare Legea nr. 1593).

La data de 08 februarie 2003 Legea nr. 1593 a fost publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 18-19/57.

La data de 20 decembrie 2007 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 286 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (în continuare Legea nr. 286).

La data de 22 februarie 2008 Legea nr. 286 a fost publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 37-39/104.

Conform Legii nr. 286, art. III au fost introduse modificări și completări Legii 1593, printre altele, fiind introdusă Anexa nr. 3 la Legea 1593, care la pct. 3 stabilește în calitate de plătitori ai primelor obligatorii de asistență medicală citez:

„3. Alte persoane fizice neangajate, cu domiciliul în Republica Moldova, care nu fac parte din nici una din categoriile enumerate și nu sînt asigurate de Guvern, conform art.4 alin.(4) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală.”

Actualmente punctul indicat supra este pct. 3 la Anexa nr. 2 la Legea 1593

În legătură cu existența unor litigii în instanța de judecată, la data de 01 noiembrie 2011 Curtea Supremă de Justiție a emis recomandarea nr. 18 în care se stabilește clar că, anume din conținutul pct. 3 din Anexa nr. 2 la Legea 1593 se constată că, persoana fizică neangajată în câmpul muncii este obligată să obțină polița de asigurare obligatorie de asistență medicală, în temeiul principiului obligativității cotizării la fondurile asigurărilor medicale de stat, stabilit de Lege.

La data de 24 octombrie 2008 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Codul Contravențional.

La data de 16 ianuarie 2009 Codul contravențional a fost publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 3-6/15, care la art. 266 stabilește plata amenzii pentru neachitarea în termen a primelor obligatorii de asistență medicală.

Urmare a modificării sistemului de cotizare la fondul asigurării obligatorii de asistență medicală, persoanele fizice neangajate, indiferent de posibilitatea lor financiară sînt obligate să cotizeze în fondul medical, pentru neexecutarea obligației date fiind pasibil de atragere la răspundere contravențională, putându-i fi aplicat chiar și arestul.

În primul rând, pentru a da o apreciere corectă situației, și pentru a înțelege motivele prezentei inițiative legislației este nevoie să înțelegem natura juridică a asigurării obligatorii de asistență medicală prin prisma legislației naționale și Convenției Europene a Drepturilor Omului.

Astfel, reieșind din prevederile art. 132 din Constituția Republicii Moldova, sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală nu face parte din sistemul fiscal stricto sensu al Republicii Moldova. Însă cu certitudine acest sistem face parte din sistemul contribuțiilor financiare obligatorii în sensul art. 58 din Constituție, având natură fiscală lato sensu, inclusiv în sensul Convenției EDO pentru următoarele:

- cotizarea în fondul asigurărilor medicale este o contribuție
- obligația de a cotiza în fondul medical comportă un caracter general, obligatoriu, solidar, impus, cetățeanul neavând dreptul de a-și alege comportamentul
- în raporturile dintre asigurător și asigurat nu se aplică principiul egalității specific raporturilor juridice civile
- scopul asigurării obligatorii medicale este ca statul să poată asigura implementarea obligației sale față de cetățean de a garanta dreptul ultimului la sănătate

Drept urmare, pentru ca cotizarea în bugetul asigurărilor medicale să fie echitabilă, aceasta urmează să aibă o așezare justă, ceea ce presupune că, această sarcină nu trebuie să atenteze în mod inadmisibil la dreptul de proprietate al cetățeanului, persoana putând să își aleagă comportamentul în dependență de situația sa financiară.

În speță însă, este cert că, în mare, pentru populația, care are obligația să cotizeze în fondul medical conform pct. 3 din Anexa nr. 2 la Legea 1593 această sarcină comportă un caracter intolerabil sau le bulversează complet situația financiară, cetățeanul neavând nici un drept de discreție, cum este în cazul asigurărilor civile, nefiind în drept să conteste sarcina financiară obligatorie pe motiv de incapacitate de plată. Mai mult, unii chiar sunt impuși să suporte pedepse contravenționale, indiferent de capacitatea lor de plată, contrar prezumției nevinovăției, contrar dreptului la un recurs efectiv, printr-o incriminare obiectivă a unei pedepse contravenționale. Și notăm că, toate aceste încălcări se datorează pct. 3 din Anexa nr. 2 la Legea 1593, care nu prevede nici o rezervă, nici o excepție,

fiind de-a dreptul contrară dreptului la proprietate și principiului așezării juste a sarcinilor financiare, astfel încât acoperirea deficitului bugetar să nu aibă drept efect sărăcirea populației.

De altfel, problema ridicată în cadrul prezentei note este fost constatată și prin raportul ONU pentru Republica Moldova din iunie 2014, publicat la 13 februarie 2014 care la pct. 68 prevede citez: *Statul trebuie să îmbunătățească sistemul de asigurări medicale obligatorii și să asigure că costul financiar nu este o barieră pentru persoanele sărace la medicina de calitate și produsele farmaceutice necesare, inclusiv asistența neurgentă. Guvernul va colecta datele cu regularitate pentru a informa despre prestarea serviciilor îmbunătățite.*

Notăm că, statutul de șomer, care are drept efect scutirea de la plata contribuției în fondul medical nu constituie un element suficient, pentru așezarea justă a sarcinilor financiare prin prisma dreptului la proprietate și la sănătate a cetățeanului cel puțin pentru următoarele:

1. Statutul de șomer este unul temporar.
2. Statutul de șomer se atribuie persoanei aflate în căutarea unui loc de muncă.
3. Multe persoane nici nu cunosc despre dreptul de a se înregistra ca șomer, dar obligația de cotizare conform anexei nr. 2 pct. 3 este una formală neincluzând o asemenea rezervă.
4. După cum este menționat chiar în Constituție, cetățeanul beneficiază de dreptul la muncă, munca forțată fiind interzisă. Și în situația în care cetățeanul nu lucrează și nici nu este în căutarea locului de muncă (pentru motivele sale, altele decât existența veniturilor nedeclarate, exemplu boală care nu se încadrează la lit. i) din Legea citată supra, concediu neplătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 6 ani, lipsa actelor necesare pentru înregistrarea ca șomer sau pur și simplu nu vrea să muncească), respectiv el neavând dreptul la statut de șomer, atunci acesta va fi obligat să achite polița medicală fără a se ține cont de posibilitățile sale economice și fără a se ține cont de faptul că, persoana este în drept să muncească, dar nu este obligată.

Dolintea A. Joca

[Signature]